

DOKUMENTUM

Közismert, hogy az európai K+F tevékenységek megvalósításáért ún. keretprogramok felelnek. Ezek oly módon határozzák meg az Európai Unió közös tudományos és technológiai kutatásainak prioritásait, hogy kijelölik a fő kutatási területeket, illetve a finanszírozási feltételeket. A keretprogramok az utóbbi időben négyévesek, az 5. keretprogramot idén váltja fel a következő, a 2002–2006 időszakot átívelő 6. keretprogram. Az Educatioban most azt a módosított javaslatot közöljük, amelyet az Európai Parlament és Tanácsa az emberi erőforrás és a mobilitás tárgykörében fogalmazott meg.

Módosított javaslat

Az Európa Parlament és Tanácsa határozata

Az Európai Közösség 6. keretprogramjáról, melynek témája a kutatás, a technológiai fejlesztés és ezek nyilvánosságának megteremtése, célja pedig az, hogy hozzájáruljon az Európai Kutatási Térség megteremtéséhez (2002–2006)

(2.2. rész, mely a „Mobilitás”-ról szól, részlet a legutóbbi dokumentumból, 2001 novemberéből, COM [2001] 709)

2.2 Az emberi erőforrás és a mobilitás

Célkitűzés

Az e címszó alatt megvalósított tevékenységek célja az, hogy támogassák a bőségesen rendelkezésre álló világszínvonalú emberi erőforrás fejlődését a Közösség minden régiójában a transznacionális mobilitás erősítése útján a képzés területén, a szakértő munkaerő továbbfejlesztését és a tudás-transzfer erősítésében kiváltképpen az egyes szektorok között; a kiemelkedő teljesítmények létrejöttéhez szükséges feltételek megteremtését, valamint, hogy segítsen Európát mind vonzóbbá tenni a harmadik világból érkező kutatók számára. Mindezt annak érdekében kell megvalósítani, hogy a népesség minden szektorában, különösen a nők és a fiatal kutatók körében meglévő képességeket minél nagyobb mértékben ki lehessen aknázni, hogy ennek érdekében megfelelő szabályozás jöjjön létre, s ahol csak lehetséges, egyesítve minden erőt, mely az Európai Felsőoktatási Térség megvalósításán munkálkodik.

Az erőfeszítések és az Európai Hozzáadott Érték megítélése

Az országhatárokat átlépő mobilitás erősítése egyszerű, rendkívül hatékony és hatásos eszköz, mely a kiváló európai teljesítményeket összességében fellendíti, és elősegíti azt is, hogy az Európai Unió minden egyes régiójában jelen legyenek. Lehetőséget teremt ahhoz, hogy jelentős mértékben javuljon a kutatók képzése, elősegíti a tudás áramlását és felhasználását, segít létrehozni olyan világszínvonalon működő központokat, melyek egész Európában vonzóak. E téren (mint általában véve az emberi erőforrások terén) az Európai Unió szintjén megvalósuló programok a kritikus tömeg létrehozásával kétségtelenül döntő hatást gyakorolnak.

Különös figyelmet kell fordítani arra, hogy:

- a nők kellő számban vegyenek részt minden programban, és hogy megfelelő szabályozók segítsék elő a kiegyenlítettebb arány kialakulását nők és férfiak között a tudományos kutatás területén;
- a mobilitáshoz szükséges személyes feltételek megfelelőek legyenek, különös tekintettel a családra, a karrier-lehetőségekre és a nyelvekre;
- a kutatási tevékenység az Európai Unió és társult országai kevésbé népszerű régióiban is tovább fejlődjön, és hogy növekedjen és hatékonyabb legyen az együttműködés a tudományos kutatás, az akadémiai világ és az ipar között, beleértve az SME-ket.

Együttműködve a legmegfelelőbb nemzeti és az Európai Közösség programjaival, támogatni kell minden rendelkezésre álló gyakorlati eszközzel a külföldi kutatókat mindazon területen (jogi, közigazgatási, családi vagy kulturális ügyekben), mely összefüggésben van a mobilitással.

A jövőre vonatkozó programok

Ezek a programok, melyek a tudomány és technika minden területén meg fognak valósulni, kivált az alábbi formákban jelennek meg:

- átfogó támogató szabályozás azon egyetemek, kutatóközpontok, vállalatok és hálózatok számára, melyek harmadik országból jött kutatókat fogadnak;
- egyéni támogató szabályozás az európai kutatók mobilitásának támogatására másik európai vagy harmadik világbeli országba, valamint harmadik világból érkező kiemelkedő kutatók európai tartózkodásának támogatására. Ezzel a támogatással megfelelően kiemelten hosszú időtartamú képzési időt lehet biztosítani olyan kutatók számára, akik legalább négy-éves kutatási tapasztalattal rendelkeznek.

Olyan mechanizmusok kialakítása, melyek segítenek abban, hogy a kutatók visszatérjenek a származásuk szerinti országba és régióba; ugyancsak a szakmai (re)integrációs folyamatok mechanizmusainak kialakítása, különös tekintettel azokra, melyek az átfogó és egyéni támogatást erősítik;

- olyan nemzeti és regionális programok anyagi támogatása, melyek segítik a kutatói mobilitást és nyitottak Európa országai felé;
- új európai kutatócsoportok létrejöttének támogatása, melyek feltételezhetően kiváló tudományos eredményeket érnek majd el, kivált azon csoportok támogatása, melyek kiemelt fontosságú vagy interdiszciplináris területen működnek;
- tudományos díjak létrehozása olyan kiemelkedő munkák elismerésére, melyeket az Európai Unió mobilitást elősegítő programjai anyagi támogatásában részesített kutatók értek el.

(Zsigovits Gabriella fordítása)